



**ATASKAITA APIE 2007–2013 M. EUROPOS SAJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS INDĖLĮ
ĮGYVENDINANT EUROPOS SAJUNGOS BALTIJOS JŪROS REGIONO STRATEGIJĄ**

2011 M. KOVAS

TURINYS

| | |
|---|----|
| IVADAS | 3 |
| 1. 2007–2013 M. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ PLĖTROS, EKONOMIKOS AUGIMO IR SANGLAUDOS SKATINIMO VEIKSMŲ PROGRAMŲ INDĖLIS ĮGYVENDINANT ES BJRS..... | 3 |
| 1.1 Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos indėlis įgyvendinant ES BJRS | 4 |
| 1.2. Ekonomikos augimo veiksmų programos indėlis įgyvendinant ES BJRS | 6 |
| 1.3 Sanglaudos skatinimo veiksmų programos indėlis įgyvendinant ES BJRS | 9 |
| 1.4 Apibendrinimas: 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos indėlis įgyvendinant ESBJRS..... | 11 |
| 1.4.1 ERFPP indėlis įgyvendinant ES BJRS..... | 12 |
| 1.4.2 SF indėlis įgyvendinant ES BJRS..... | 13 |
| 1.4.3 Visų veiksmų programų indėlis įgyvendinant ES BJRS | 13 |
| 2. 2007–2013 M. ES TECHNINĖS PARAMOS LĖŠŲ PANAUDOJIMAS ES BJRS ĮGYVENDINIMUI..... | 15 |
| 2.1 Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą vertinimas | 15 |
| 2.2 ES BJRS viešinimas | 16 |
| 2.3 Renginiai, skirti ES BJRS | 16 |
| 3. ES BJRS 2014–2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIU | 18 |
| 4. SĖKMINGŲ PROJEKTŲ, TIESIOGIAI PRISIDEDANČIŲ PRIE ES BJRS, PAVYZDŽIAI | 19 |

ĮVADAS

2009 m. birželio 10 d. Europos Komisija paskelbė komunikatą dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ES BJRS). Kartu buvo paskelbtas ir ES BJRS įgyvendinimo veiksmų planas. 2009 m. spalio 29–30 d. Europos Vadovų Tarybai patvirtinus ES BJRS ji tapo pirmąja makro-regionine strategija Europos Sąjungoje (toliau – ES). Tos pačios dienos priimtose Europos Vadovų Tarybos išvadose prašoma Europos Komisijos ne vėliau kaip 2011 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybai pateikti pažangos ir jau pasiektų rezultatų, įgyvendinant ES BJRS ataskaitą. Šiuo tikslu rengiama ši ataskaita apie 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos indėlį įgyvendinant ES BJRS. Ataskaita parengta remiantis Europos Komisijos pateiktomis gairėmis ES struktūrinių fondų vadovaujančioms institucijoms dėl ataskaitos apie ES BJRS įgyvendinimą.

Paminėtina, kad siekiant užtikrinti efektyvų ir sėkmingą ES BJRS įgyvendinimą Lietuvoje, 2010 m. vasario 10 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 133 „Dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo ir koordinavimo Lietuvoje“ įsteigta Nacionalinė Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo priežiūros komisija (toliau – Komisija), kuriai pavesta prižiūrėti ES BJRS įgyvendinimo procesą Lietuvoje. Įgyvendinant partnerystės principą, Komisija sudaryta iš atsakingų valstybės institucijų ir įstaigų, įskaitant ir dalyvaujančias ES struktūrinės paramos administravimo procese, taip pat socialinių ir ekonominių partnerių atstovų. Komisija veikia kaip platforma, kuri sudaro prielaidas skirtingų sektorių, institucijų atstovams pasidalinti patirtimi įgyvendinant Strategiją ir drauge ieškoti sprendimų iškilusioms kliūtims, sunkumams spręsti. 2010 m. surengti trys Komisijos posėdžiai, kurių metu aptarta pažanga ir sunkumai įgyvendinant ES BJRS, skirtingų finansinių priemonių ir programų indėlis įgyvendinant ES BJRS, Strategijos viešinimo klausimai ir kita aktuali informacija.

1. 2007–2013 M. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ PLĖTROS, EKONOMIKOS AUGIMO IR SANGLAUDOS SKATINIMO VEIKSMŲ PROGRAMŲ INDĖLIS ĮGYVENDINANT ES BJRS

ES struktūrinės paramos Lietuvai 2007–2013 m., kuri skiriama iš Europos socialinio fondo, Europos regioninės plėtros fondo bei Sanglaudos fondo, remiamos sritys ir finansavimas yra nustatyti Lietuvos 2007–2013 m. struktūrinės paramos panaudojimo strategijoje ir ją įgyvendinančiose Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo ir Sanglaudos skatinimo veiksmų programose.

Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, finansuojamos Europos socialinio fondo lėšomis, įgyvendinimu siekiama didinti gyventojų ekonominį aktyvumą, skatinti naujų darbo vietų kūrimą ir mokymąsi visą gyvenimą, didinti tyrėjų potencialą bei stiprinti administracinius gebėjimus. Ekonomikos augimo veiksmų programos, finansuojamos iš Europos regioninės plėtros ir Sanglaudos fondų, rėmuose įgyvendinami projektai, kurie didina verslo produktyvumo lygį, ypač sudarant palankią aplinką inovacijoms ir smulkiam bei vidutiniam verslui, skatina mokslinių tyrimų ir technologinę plėtrą, gerina transporto, energetinę infrastruktūrą, skatina informacinės visuomenės plėtrą. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos, kuri finansuojama iš Europos regioninės plėtros ir Sanglaudos fondų,

įgyvendinimu siekiama mažinti skirtumus tarp regionų, užtikrinti prieinamas ir aukštos kokybės esmines viešąsias sveikatos priežiūras, švietimo ir turizmo paslaugas, nestacionarines socialines paslaugas ir paslaugas neigaliesiems, gerinti aplinkos kokybę, ypatingą dėmesį skiriant energijos panaudojimo efektyvumo didinimui. Visų šių programų įgyvendinimu prisidedama prie šalies ir tuo pačiu viso Baltijos jūros regiono gerovės (įskaitant aplinkosauginę), patrauklumo, prieinamumo ir klestėjimo didinimo – vienu esminių ES BJRS deklaruotinių siekių.

Vertinant tiesioginį Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo ir Sanglaudos skatinimo veiksmų programų indėlį įgyvendinant ES BJRS laikytasi principo, kad pakankamas yra priemonių lygmuo, nes nustačius priemones, tiesiogiai prisidedančias prie ES BJRS, tikėtina, kad ir projektai, įgyvendinami pagal šias priemones, tiesiogiai prisidės prie ES BJRS siekių. Remiantis šiuo principu ir vertinant ES struktūrinės paramos sąsajas su ES BJRS, atrinkti projektai tik pagal tas priemones, kurios turi neabejotinai aiškias sąsajas su ES BJRS ir jos veiksmų plano prioritetinėmis sritimis bei aiškiai išreikštą tarptautiškumo/tarptautinio bendradarbiavimo aspektą (taikoma tik tam tikroms sritims¹). Pažymėtina, kad atrenkant projektus, tiesiogiai prisidedančius prie ES BJRS įgyvendinimo, nuosekliai ir sistemingai remtasi Europos Komisijos tiek 2010 m. gegužę pateiktomis rekomendacijomis dėl projektų žymėjimo, priskyrimo prie ES BJRS, tiek 2011 m. sausį pateiktomis gairėmis ES struktūrinių fondų vadovaujančioms institucijoms. Paminėtina, kad kaip tiesioginį indėlį turintys projektai priskirti ne tik tie projektai, kurie apima tam tikras bendradarbiavimo formas su kita šalimi, tačiau ir tie projektai, kurie turi suminį poveikį (*cumulative effect*), kuomet jų rezultatai yra susumuojami su panašaus pobūdžio projektais, įgyvendinamais kitose šalyse (pavyzdžiui, nuotekų tvarkymas). Tuo tarpu priskiriant projektus atitinkamoms esminėms ES BJRS ir jos veiksmų plano prioritetinėms sritims vertinta priemonės prigimtis, jos tikslas, remiamų veiklų pobūdis bei susietumas su ES BJRS veiksmų plano prioritetinėmis sritimis.

1.1 Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos indėlis įgyvendinant ES BJRS

Nuo Europos socialinio fondo (toliau – ESF) lėšomis finansuojamos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos įgyvendinimo pradžios iki 2010 m. gruodžio 31 d. baigti įgyvendinti ar įgyvendinami **116 projektų**, kurie tiesiogiai prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo. Šių projektų įgyvendinimui iš ESF skirta 56,72 mln. eurų. Didžioji dalis šių projektų (80) yra įgyvendinami švietimo, mokymosi visą gyvenimą srityse ir apima tokius veiklos aspektus kaip kvalifikacijos ir kompetencijos ugdymą ir didinimą atnaujinant ir gilinant profesines žinias bei praktinius įgūdžius tarptautinių stažuotčių, konferencijų metu, atliekant profesines praktikas užsienio įstaigose (pavyzdžiui, pažangiausiose Europos klinikose); tarptautinio akademinio mobilumo skatinimą pagal įvairias tarptautines mobilumo programas ir kt. Per 30 projektų yra susiję su šalies mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srities žmogiškųjų išteklių kompetencijos ir gebėjimų didinimu; tyrėjų ir mokslininkų gebėjimų tobulinimu tarptautinių stažuotčių, praktikų, užsienio vizitų mokslo institucijose, centruose metu; tarptautinio bendradarbiavimo tarp regiono mokslo institucijų stiprinimu; mokslininkų, tyrėjų gebėjimų dalyvauti tarptautinėse mokslinių tyrimų programose ir tyrimuose ugdymu ir

¹ Remiantis Europos Komisijos Regioninės politikos generalinio direktorato 2010 m. gegužės 28 d. pateiktais metodiniais nurodymais dėl ES BJRS, tarptautinio bendradarbiavimo kriterijus taikytas 6–12 ES BJRS veiksmų plano prioritetinėms sritims.

kt. Taip pat įgyvendinama keletas projektų, susijusių su ES vidaus rinkos nuostatų įgyvendinimu. Daugiausiai prie ES BJRS įgyvendinimo prisideda pastarieji Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos prioritetai: *Mokymasis visą gyvenimą* ir *Tyrėjų gebėjimų stiprinimas*.

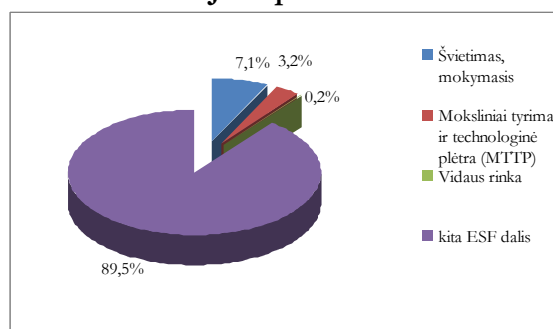
Apibendrinant galima teigti, kad Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimas daugiausiai prisideda prie šių trijų pastarųjų ES BJRS veiksmų plano prioritetinių sričių įgyvendinimo: *Baltijos jūros regione pašalinti vidaus rinkos kliūtis, pagerinti bendradarbiavimą munitų ir mokesčių srityje* (6-oji prioritetinė sritis), *Visapusiškai išnaudoti regiono mokslinių tyrimų ir inovacijos potencialą* (7-oji prioritetinė sritis) ir *Išsaugoti ir didinti Baltijos jūros regiono patrauklumą, ypač švietimo, jaunimo, turizmo, kultūros ir sveikatos srityse* (12-oji prioritetinė sritis).

Lentelė Nr. 1. ŽIPVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos²

| | | | |
|--|--|--|---|
| Šalis: | Lietuva | | |
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa (ŽIPVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS įgyvendinimo, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Švietimas, mokymasis | – | 80 | 38,61 |
| Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MITP) | – | 32 | 17,10 |
| Vidaus rinka | – | 4 | 1,01 |
| Iš viso pagal sritis: | – | 116 | 56,72 |
| Iš viso ŽIPVP (ESF): | | | 541,86 |

Remiantis atliktu *ekspertiniu* Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą vertinimu bei *papildomai atlikta analize*, apie 370 projektų priskirtini kaip netiesiogiai³ prisidedantys prie ES BJRS įgyvendinimo. Šių projektų įgyvendinimui iki 2010 m. gruodžio 31 d. skirta daugiau kaip 147,29 mln. eurų ES lėšų. Kartu su tiesioginiu ES struktūrinės paramos indėliu tai sudaro per 204 mln. eurų, arba beveiki pusę visų lėšų, skirtų Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos įgyvendinimui iki 2010 m. gruodžio 31 d.

Schema Nr. 1. ŽIPVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



² Pastaba: finansinis indėlis apima tik tuos projektus, finansuojamus ES struktūrinės paramos lėšomis, kurie prisideda prie ES BJRS veiksmų plane įvardytų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, taip pat kitus projektus, kurie tiesiogiai prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo. Ši nuostata taikoma tolimesnėms lentelėms ir schemoms.

³ Pastaba: netiesioginis veiksmų programų indėlis apima tuos projektus, kurių veiklos yra susijusios su ES BJRS ir jos veiksmų plane paminėtais bendraisiais, strateginiais veiksmais, pavyzdinėmis iniciatyvomis, tačiau neapima tarptautiškumo aspekto.

Lentelė Nr. 2. ŽIPVP stebėsenos rodikliai, atspindintys VP indėlių įgyvendinimą ES BJRS

| Rodiklio tipas | Rodiklio pavadinimas | Matavimo vienetas | Kiekybinė išraiška laikotarpio pabaigoje (2015 metais) ⁴ | Per ataskaitinį laikotarpį (iki 2010 m. gruodžio 31 d.) pasiekta reikšmė | Rodiklio paskirtis |
|----------------|---------------------------------|-------------------|---|--|-----------------------|
| Produkto | Dėstytojų stažuotės | skaičius | 130 | 11 | Nacionalinis rodiklis |
| Rezultato | Atliktos stažuotės ir praktikos | skaičius | 700 | 665 | Nacionalinis rodiklis |

1.2. Ekonomikos augimo veiksmų programos indėlis įgyvendinant ES BJRS

Iki 2010 m. gruodžio 31 d. pagal Ekonomikos augimo veiksmų programos prioritetus, finansuojamus ERPF ir SF lėšomis, įgyvendinti/įgyvendinami **823 projektai**, tiesiogiai prisidedantys prie ES BJRS, kuriems skirta 1263,42 mln. eurų. Didžioji dalis projektų (375) įgyvendinama verslo sektoriuje ir yra skirti užsienio partnerių paieškai ir įmonių verslo plėtrai užsienio rinkose (pavyzdžiui, Nepriklausomų valstybių sandraugos šalyse), prekybos skatinimui; tiesioginių užsienio investicijų, kapitalo pritraukimui; Lietuvos ekonominio įvaizdžio stiprinimui ir gerinimui užsienio rinkose siekiant pritraukti daugiau investicijų į regioną ir pan.

Nepaisant to, kad didelė dalis projektų įgyvendinama verslo sektoriuje, visgi transporto, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTTP) bei inovacijų srityse įgyvendinami didžiausi projektai. Transporto srities projektų įgyvendinimas apima kelių, geležinkelių, jūrų ir tarptautinių oro uostų infrastruktūros tobulinimą, modernizavimą ir plėtrą, transporto jungčių su kitomis ES valstybėmis plėtojimą, eismo dalyvių saugumo didinimą ir kt. Visą transporto infrastruktūros plėtrą ir modernizavimą siekiama derinti su aplinkosauginėmis priemonėmis. Paminėtina, kad įgyvendinant Ekonomikos augimo veiksmų programą iki 2010 m. pabaigos finansavimas skirtas vienam projektui, kuris yra ES BJRS veiksmų plane numatyto prioritetingo projekto „Via Baltica“, priskirtino prie pavyzdinės iniciatyvos „Baigti kurti suderintas prioritetingas transporto infrastruktūras“, sudėtinė dalis.

MTTP ir inovacijų srityse projektų įgyvendinimas susijęs su šalies pramonės tarptautinio konkurencingumo didinimu, pasaulinio lygio ir tarptautinės reikšmės mokslinių ir taikomųjų tyrimų atlikimui reikalingos infrastruktūros kūrimu, ES ir pasaulinio lygio laboratorijų įrengimu, naujų inovacinės prigimties produktų gamyba, klasterių kūrimu ir plėtra regione ir pan. Taip pat įgyvendinant Ekonomikos augimo veiksmų programą finansuojami energetikos projektai, kurių įgyvendinimu siekiama modernizuoti elektros perdavimo sistemas, transformatorių pastotes, nutiesti naujas elektros perdavimo linijas tokiu būdu sudarant sėkmingas prielaidas elektros jungčių su kitomis šalimis (pavyzdžiui, su Švedija) įgyvendinimui, bei aplinkosaugos projektai, kurių įgyvendinimas nukreiptas į šildymo sistemų modernizavimą, šilumos tiekimo patikimumo ir efektyvumo didinimą. Daugiausiai prie ES BJRS įgyvendinimo prisideda pastarieji Ekonomikos augimo veiksmų programos prioritetai: *Transeuropinių transporto tinklų plėtra, Esminė ekonominė infrastruktūra ir Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra.*

⁴ Pastaba: stebėsenos rodiklio siekiama ir pasiekta reikšmė paimta tik iš tų priemonių, kurios priskirtinos, kaip tiesiogiai prisidedančios prie ES BJRS. Tai taikoma visiems ataskaitoje minėtiems stebėsenos rodikliams.

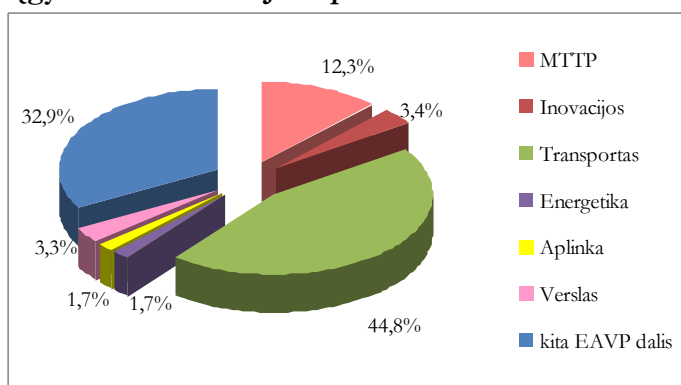
Paminėtina, kad įgyvendinant Ekonomikos augimo veiksmų programos prioritetus daugiausiai prisidedama prie šių ES BJRS veiksmų plano prioritetinių sričių įgyvendinimo: *Visapusiškai išnaudoti regiono mokslinių tyrimų ir inovacijos potencialą* (7-oji prioritetinė sritis), *Įgyvendinti iniciatyvą „Small Business Act“*, *skatinti verslumą, stiprinti mažąsias ir vidutines įmones ir veiksmingiau naudoti žmogiškuosius išteklius* (8-oji prioritetinė sritis) ir *Gerinti vidaus ir išorės transporto jungtis* (11-oji prioritetinė sritis).

Lentelė Nr. 3. EAVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | | | |
|--|--|---|---|
| Šalis: | Lietuva | | |
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) | – | 29 | 230,57 |
| Inovacijos | – | 190 | 63,49 |
| Energetika | – | 8 | 31,56 |
| Transportas | 1 | 170 | 843,54 |
| Aplinka | – | 50 | 32,74 |
| Verslas | – | 375 | 61,52 |
| Iš viso pagal sritis: | 1 | 822 | 1263,42 |
| Iš viso EAVP: | | | 1881,63 |

Remiantis atliktu *ekspertiniu* Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą vertinimu bei *papildomai atlikta analize*, apie 400 projektų priskirtini kaip netiesiogiai prisidedantys prie ES BJRS įgyvendinimo. Šių projektų įgyvendinimui iki 2010 m. gruodžio 31 d. skirta daugiau kaip 473,36 mln. eurų ES lėšų. Kartu su tiesioginiu ES struktūrinės paramos indėliu tai sudaro per 1736 mln. eurų ES lėšų.

Schema Nr. 2. EAVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



Lentelė Nr. 4. EAVP stebėsenos rodikliai, atspindintys VP indėlių įgyvendinant ES BJRS

| Rodiklio tipas | Rodiklio pavadinimas | Matavimo vienetas | Kiekybinė išraiška laikotarpio pabaigoje (2015 metais) | Per ataskaitinį laikotarpį (iki 2010 m. gruodžio 31 d.) pasiekta reikšmė | Rodiklio paskirtis |
|----------------|----------------------|-------------------|--|--|--------------------|
| | | | | | |

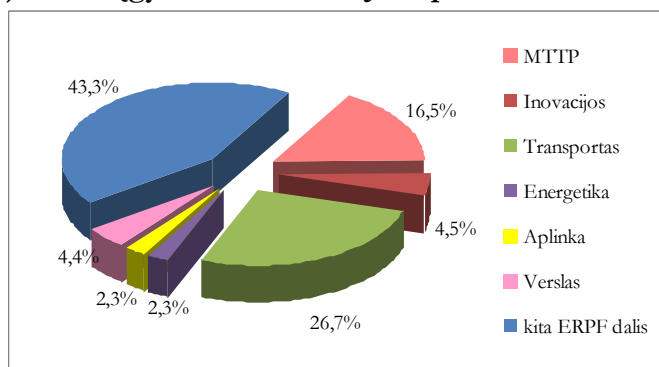
| | | | | | |
|-----------|--|---------------|------|--------|----------------------------|
| Rezultato | MTTP bazės plėtros projektai | skaičius | 29 | 3 | Veiksmų programos rodiklis |
| | papildomai aptarnauti keleiviai | mln. keleivių | 1,16 | 0,43 | Veiksmų programos rodiklis |
| Produkto | nutiestų naujų elektros linijų ilgis | kilometrai | 50 | 37,42 | Nacionalinis rodiklis |
| | nutiesti nauji ir rekonstruoti esami TEN-T tinklo automobilių keliai | kilometrai | 315 | 186,95 | Veiksmų programos rodiklis |

Žemiau pateikiamas ES fondų pasiskirstymas įgyvendinant Ekonomikos augimo veiksmų programą ES BJRS kontekste.

Lentelė Nr. 5. ERPF (EAVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | | | |
|--|--|---|---|
| Šalis: | Lietuva | | |
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) | – | 29 | 230,57 |
| Inovacijos | – | 190 | 63,49 |
| Energetika | – | 8 | 31,56 |
| Transportas | – | 136 | 372,11 |
| Aplinka | – | 50 | 32,74 |
| Verslas | – | 375 | 61,52 |
| Iš viso pagal sritis: | – | 788 | 791,99 |
| Iš viso ERPF (EAVP): | | | 1396,51 |

Schema Nr. 3. ERPF (EAVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška

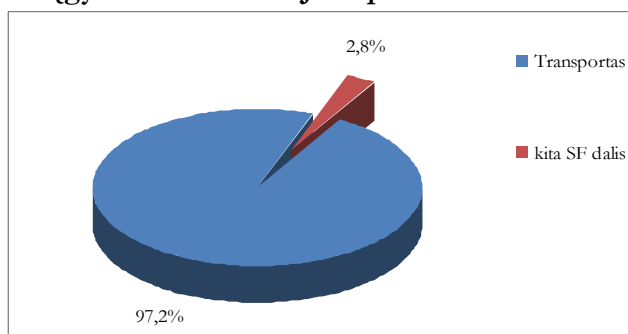


Lentelė Nr. 6. SF (EAVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | |
|--------|---------|
| Šalis: | Lietuva |
|--------|---------|

| | | | |
|--|--|--|---|
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Transportas | 1 | 34 | 471,43 |
| Iš viso pagal sritis: | 1 | 34 | 471,43 |
| Iš viso SF (EAVP): | | | 485,12 |

Schema Nr. 4. SF (EAVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



1.3 Sanglaudos skatinimo veiksmų programos indėlis įgyvendinant ES BJRS

Įgyvendinant Sanglaudos skatinimo veiksmų programos prioritetus, finansuojamus iš ERPF ir SF, iki 2010 m. gruodžio 31 d. baigti įgyvendinti arba įgyvendinami **747 projektai**, tiesiogiai prisidedantys prie ES BJRS, kuriems skirta daugiau kaip 1189 mln. eurų. Absoliučiai didžioji dauguma projektų (740) įgyvendinami aplinkos apsaugos srityje. Įvairių projektų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimu atnaujinant, modernizuojant daugiabučius gyvenamuosius namus, biologinės įvairovės išsaugojimu, pavojingomis medžiagomis užterštų vandens telkinių, teritorijų valymu, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymu, atliekų tvarkymu, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir kt. įgyvendinimu prisidedama prie aplinkos kokybės gerinimo, klimato kaitos mažinimo ir darnaus vystymosi skatinimo. Taip pat įgyvendinama keletas projektų, susijusių su Lietuvos turizmo įvaizdžio gerinimu užsienio rinkose, turizmo galimybių Lietuvoje pristatymu tarptautiniuose turizmo renginiuose siekiant pritraukti turistus į regioną ir kt. Daugiausiai prie ES BJRS įgyvendinimo prisideda pastarieji Sanglaudos skatinimo veiksmų programos prioritetai: *Aplinka ir darnusis vystymasis* ir *Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai*.

Sanglaudos skatinimo veiksmų programos atveju absoliučiai didžiosios dalies projektų įgyvendinimu prisidedama prie 5-osios ES BJRS veiksmų plano prioritetinės srities *Mažinti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos* įgyvendinimo. Taip pat tam tikra apimti prisidedama ir prie 12-osios ES BJRS veiksmų plano prioritetinės srities – *Išsaugoti ir didinti Baltijos jūros regiono patrauklumą, ypač švietimo, jaunimo, turizmo, kultūros ir sveikatos srityse*.

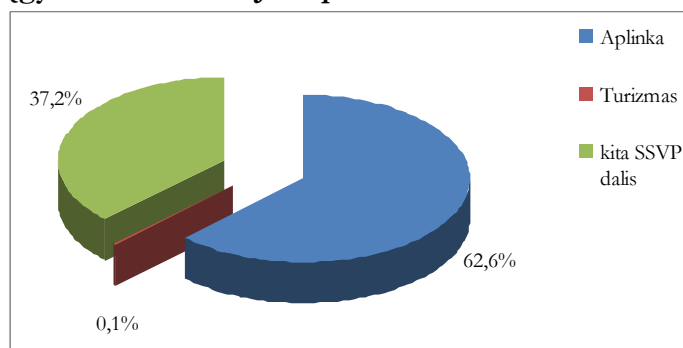
Lentelė Nr. 7. SSVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | |
|----------|----------------|
| Šalis: | Lietuva |
| Tikslas: | Konvergencijos |

| | | | |
|--|--|---|---|
| Programa: | 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Aplinka | – | 740 | 1186,91 |
| Turizmas | – | 7 | 2,36 |
| Iš viso pagal sritis: | – | 747 | 1189,27 |
| Iš viso SSVP: | | | 1894,96 |

Remiantis atliktu *ekspertiniu* Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą vertinimu bei *papildomai atlikta analize*, apie 200 projektų priskirtini kaip netiesiogiai prisidedantys prie ES BJRS įgyvendinimo. Šių projektų įgyvendinimui iki 2010 m. gruodžio 31 d. skirta daugiau kaip 243,75 mln. eurų ES lėšų. Kartu su tiesioginiu ES struktūrinės paramos indėliu tai sudaro per 1433 mln. eurų ES lėšų.

Schema Nr. 5. SSVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



Lentelė Nr. 8. SSVP stebėsenos rodikliai, atspindintys VP indėlių įgyvendinant ES BJRS

| Rodiklio tipas | Rodiklio pavadinimas | Matavimo vienetas | Kiekybinė išraiška laikotarpio pabaigoje (2015 metais) | Per ataskaitinį laikotarpį (iki 2010 m. gruodžio 31 d.) pasiekta reikšmė | Rodiklio paskirtis |
|----------------|--|-------------------|--|--|----------------------------|
| Produkto | uždarytų ir sutvarkytų sąvartynų/šiukšlynų skaičius | skaičius | 249 | 62 | Veiksmų programos rodiklis |
| | energijos taupymo požiūriu atnaujintų viešosios paskirties pastatų | skaičius | 200 | 254 | Veiksmų programos rodiklis |

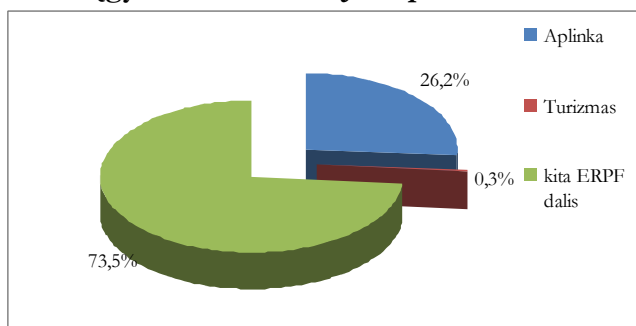
Žemiau pateikiamas ES fondų pasiskirstymas įgyvendinant Sanglaudos skatinimo veiksmų programą ES BJRS kontekste.

Lentelė Nr. 9. ERPF (SSVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | |
|-----------|---|
| Šalis: | Lietuva |
| Tikslas: | Konvergencijos |
| Programa: | 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP) |

| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
|--|--|---|---|
| Aplinka | – | 160 | 246,59 |
| Turizmas | – | 7 | 2,36 |
| Iš viso pagal sritis: | – | 167 | 248,95 |
| Iš viso ERPF (SSVP): | | | 939,51 |

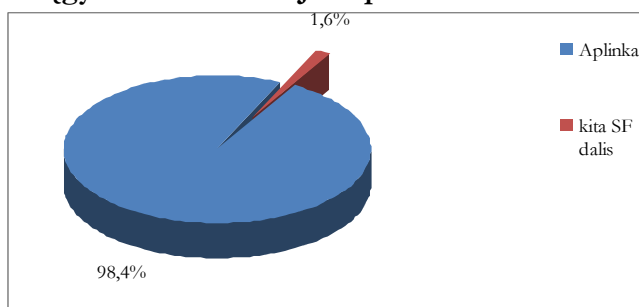
Schema Nr. 6. ERPF (SSVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



Lentelė Nr. 10. SF (SSVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| Šalis: | Lietuva | | |
|--|--|---|---|
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Aplinka | – | 580 | 940,32 |
| Iš viso pagal sritis: | – | 580 | 940,32 |
| Iš viso SF (SSVP): | | | 955,45 |

Schema Nr. 7. SF (SSVP) indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



1.4 Apibendrinimas: 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos indėlis įgyvendinant ESBJRS

Šioje dalyje pateikiama apibendrinta informacija apie 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos indėlių įgyvendinant ES BJRS per veiksmų programų ir ES fondų prizmę. Atsižvelgiant į tai, kad Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa yra finansuojama tik ESF lėšomis, apibendrinta šio fondo informacija yra pateikta 1.1 poskirsnyje.

1.4.1 ERFP indėlis įgyvendinant ES BJRS

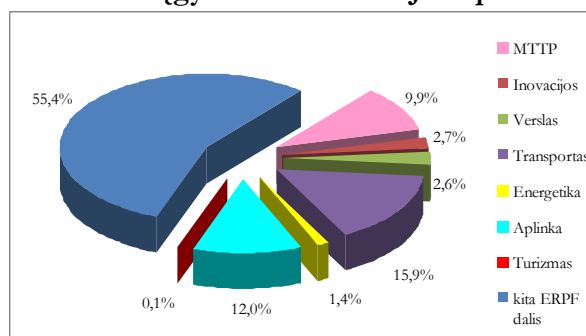
Iki 2010 m. pabaigos ERFP lėšos skirtos **955 projektams**, kurie tiesiogiai prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo. Šių projektų įgyvendinimui skirta per 1 mlrd. eurų ERPF lėšų. Didžiausios vertės projektai yra įgyvendinami transporto ir aplinkos apsaugos srityse. Taip pat ERPF indėlis svarus kuriant ir tobulinant aukšto ir tarptautinio lygio moksliniams tyrimams reikalingą infrastruktūrą, kuriant inovacinius tarptautinės reikšmės produktus.

Apibendrinant galima teigti, kad didžiausias ERPF indėlis pastebimas įgyvendinant pastarąsias ES BJRS veiksmų plano prioritėtines sritis: *Mažinti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos* (5-oji prioritėtinė sritis), *Visapusiškai išnaudoti regiono mokslinių tyrimų ir inovacijos potencialą* (7-oji prioritėtinė sritis) ir *Gerinti vidaus ir išorės transporto jungtis* (11-oji prioritėtinė sritis).

Lentelė Nr. 11. Apibendrintas ERPF indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | | | |
|--|---|---|---|
| Šalis: | Lietuva | | |
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP) ir 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritėtinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) | – | 29 | 230,57 |
| Inovacijos | – | 190 | 63,49 |
| Energetika | – | 8 | 31,56 |
| Transportas | – | 136 | 372,11 |
| Aplinka | – | 210 | 279,33 |
| Verslas | – | 375 | 61,52 |
| Turizmas | – | 7 | 2,36 |
| Iš viso pagal sritis: | – | 955 | 1040,94 |
| Iš viso ERPF: | | | 2336,02 |

Schema Nr. 8. Apibendrintas ERPF indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



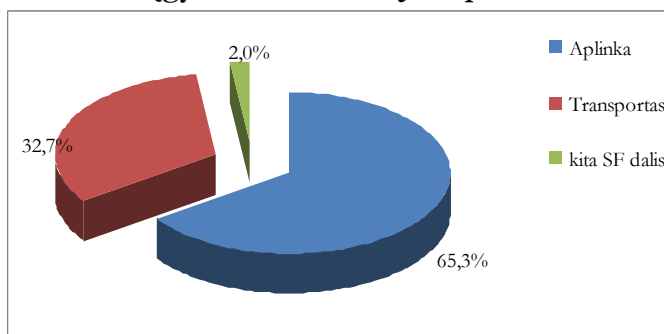
1.4.2 SF indėlis įgyvendinant ES BJRS

Iki 2010 m. pabaigos Sanglaudos fondo lėšomis finansuojamiems **615 projektų**, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skirta per 1,41 mlrd. eurų. Daugiau kaip pusė šių lėšų yra skirta aplinkos apsaugos sričiai: energetinio efektyvumo, vandentvarkos ir klimato kaitos mažinimo priemonėms. Taip pat svariai prisidedama prie tarptautinės ir regioninės reikšmės transporto infrastruktūros plėtros ir modernizavimo. Apibendrintai galima teigti, kad Sanglaudos fondo indėlis svarus įgyvendinant pirmojo (ekologiškai tvarus) ir trečiojo (prieinamas ir tvarus) ES BJRS ramsčių siekius bei šias prioritetingas ES BJRS veiksmų plano sritis: *Mažinti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos* (5-oji prioritetinga sritis) ir *Gerinti vidaus ir išorės transporto jungtis* (11-oji prioritetinga sritis).

Lentelė Nr. 12. Apibendrintas SF indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | | | |
|---|---|---|---|
| Šalis: | Lietuva | | |
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP) ir 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetingos sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Aplinka | – | 580 | 940,32 |
| Transportas | 1 | 34 | 471,43 |
| Iš viso: | – | 614 | 1411,75 |
| Iš viso pagal sritis: | | | 1440,57 |

Schema Nr. 9. Apibendrintas SF indėlis įgyvendinant ES BJRS: procentinė išraiška



1.4.3 Visų veiksmų programų indėlis įgyvendinant ES BJRS

Taigi apibendrinant galima teigti, kad iki 2010 m. gruodžio 31 d. baigti įgyvendinti ar įgyvendinami **1686 projektai**, finansuojami ESF, ERF ir SF, kurie tiesiogiai prisideda prie ES BJRS ir jos veiksmų plano įgyvendinimo. Šiems projektams skirta per **2509 mln.** eurų ES fondų lėšų. Kitos esminės išvados:

- didžiausias veiksmų programų indėlis pastebimas tokiose srityse kaip aplinkos apsauga, transportas, energetinio efektyvumo didinimas, moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) bei inovacijos;
- labiausiai projektai, įgyvendinami trijų veiksmų programų rėmuose, prisideda prie pastarųjų ES BJRS veiksmų plano prioritetingų sričių įgyvendinimo: *Mažinti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos* (5-oji prioritetinga sritis), *Visapusiškai išnaudoti regiono mokslinių tyrimų ir inovacijos potencialą* (7-oji prioritetinga sritis), *Gerinti vidaus ir išorės*

transporto jungtis (11-oji prioritėtinė sritis);

- prie ES BJRS įgyvendinimo daugiausia prisideda šių veiksmų programų prioritetų įgyvendinimas: *Aplinka ir darnusis vystymasis, Transeuropinių transporto tinklų plėtra, Esminė ekonominė plėtra, Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai;*
- ESF, ERPF ir SF lėšomis finansuojami projektai prisideda prie trijų ES BJRS ramsčių įgyvendinimo: ekologiškai tvarus, klestintis, patrauklus ir pricinamas regionas;
- svariausiai prie ES BJRS ir jos veiksmų plano įgyvendinimo prisideda SF lėšomis finansuojami projektai, ypač aplinkos apsaugos srityje (energetinio efektyvumo didinimas, vandentvarka ir kt.).

Lentelė Nr. 13. Apibendrintas ŽIPVP, EAVP, SSVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: projektai ir lėšos

| | | | |
|--|--|---|---|
| Šalis: | Lietuva | | |
| Tikslas: | Konvergencijos | | |
| Programa: | 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programa (ŽIPVP), 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programa (EAVP) ir 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programa (SSVP) | | |
| Pagrindinės ES BJRS prioritetinės sritys | Projektų, prisidedančių prie ES BJRS veiksmų plane paminėtų pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimo, skaičius | Projektų, tiesiogiai prisidedančių prie ES BJRS, skaičius | ES lėšos, skirtos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) |
| Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra (MTTP) | – | 61 | 247,67 |
| Inovacijos | – | 190 | 63,49 |
| Energetika | – | 8 | 31,56 |
| Transportas | 1 | 170 | 843,54 |
| Aplinka | – | 790 | 1219,65 |
| Verslas | – | 375 | 61,52 |
| Turizmas | – | 7 | 2,36 |
| Švietimas, mokymasis | – | 80 | 38,61 |
| Vidaus rinka | – | 4 | 1,01 |
| Iš viso: | 1 | 1685 | 2509,41 |

Lentelė Nr. 14. Apibendrintas ŽIPVP, EAVP ir SSVP indėlis įgyvendinant ES BJRS: lėšų pasiskirstymas

| VP | Skirta 2007–2013 m. laikotarpiui (mln. EUR) | ES lėšos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) (iki 2010 m. gruodžio 31 d.) | Procentai |
|-----------------|---|---|--------------|
| ŽIPVP | 935,02 | 56,72 | 6,07 |
| EAVP | 3098,85 | 1263,42 | 40,77 |
| SSVP | 2648,33 | 1189,27 | 44,90 |
| Iš viso: | 6682,20 | 2509,41 | 37,55 |

Lentelė Nr. 15. Apibendrintas ESF, ERPF ir SP indėlis įgyvendinant ES BJRS: lėšų pasiskirstymas

| ES fondas | Skirta 2007–2013 m. laikotarpiui (mln. EUR) | ES lėšos pagal pasirašytas sutartis (mln. EUR) (iki 2010 m. gruodžio 31 d.) | Procentai |
|-----------------|---|---|--------------|
| ESF | 935,02 | 56,72 | 6,07 |
| ERPF | 3441,95 | 1040,94 | 30,24 |
| SF | 2305,23 | 1411,75 | 61,24 |
| Iš viso: | 6682,20 | 2509,41 | 37,55 |

2. 2007–2013 M. ES TECHNINĖS PARAMOS LĖŠŲ PANAUDOJIMAS ES BJRS ĮGYVENDINIMUI

Įgyvendinant ES BJRS 2007–2013 m. ES techninės paramos lėšos naudotos: 1) *Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinę paramą* vertinimui, 2) ES BJRS viešinimui ir 3) renginiams, susijusiems su ES BJRS (organizuoti ir dalyvauti) finansuoti.

2.1 Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą vertinimas

Siekdama įvertinti ES BJRS įgyvendinimo galimybes panaudojant ES struktūrinę paramą, Finansų ministerija inicijavo *Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą* vertinimą. Šio vertinimo, kuris atliktas remiantis Europos Komisijos gairėmis dėl veiksmų programų suderinamumo su ES BJRS, metu nustatyta, kad **52 proc.** visų ES struktūrinės paramos lėšų, skirtų veiksmų programų įgyvendinimui, **tiesiogiai** prisideda prie ES BJRS ir jos veiksmų plane numatytų prioritetinių sričių įgyvendinimo. Vertinimo rezultatai taip pat parodė, kad:

- Žmogiškųjų išteklių plėtros, Ekonomikos augimo ir Sanglaudos skatinimo veiksmų programų (toliau – veiksmų programos) įgyvendinimas prisideda prie trijų ES BJRS ramsčių įgyvendinimo (ekologiškai tvarus, klestintis, prieinamas ir patrauklus regionas);
- didžiausią indėlį į ES BJRS įgyvendinimą turi veiksmų programų priemonės, kurios įgyvendinamos tokiose srityse kaip transportas, energetika, vandentvarka, moksliniai tyrimai ir inovacijos;
- veiksmų programų įgyvendinimas labiausiai prisideda prie pastarųjų trijų prioritetinių sričių įgyvendinimo: *Klimato kaitos derybos ir įgyvendinimas* (5-oji prioritetinė sritis), *Maksimaliai pasinaudoti regiono potencialu moksliniams tyrimams ir inovacijoms* (7-oji prioritetinė sritis) ir *Pagerinti vidines ir išorines transporto jungtis* (11-oji prioritetinė sritis).

Pažymėtina, kad atsižvelgiant į Europos Komisijos gaires dėl ES BJRS suderinamumo su veiksmų programomis ir minėtojo vertinimo išvadas bei rekomendacijas, 2010 m. spalį ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms, atsakingoms už ES struktūrinės paramos administravimą, buvo rekomenduota įvesti naują atrankos specialųjį (pasirinktinai prioritetinį ar atitikties) kriterijų (pavyzdžiui, „Projektas yra susijęs su ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimu“), konkurso būdu įgyvendinamoms priemonėms, kurios tiesiogiai prisideda prie ES BJRS ir kuriose planuojamų naujų kvietimų metu paskirstyta ne daugiau kaip 40–50 proc. priemonės biudžeto. Visgi, įvertinus priemonių įgyvendinimo pažangą, sprendimas įvesti kriterijų, susijusį su projekto atitiktimi ES BJRS, nebuvo priimtas.

Atkreipiame dėmesį, kad remiantis Finansų ministerijos iniciatyva atlikto vertinimo *Baltijos jūros strategijos įgyvendinimo panaudojant 2007–2013 m. ES struktūrinę paramą* pavyzdžiu buvo įvertintas potencialus Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (toliau – ETBT), 2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros ir žuvininkystės sektoriaus programų, taip pat Transeuropinio energetikos tinklo (toliau – TEN-E) ir Transeuropinio transporto tinklo (toliau – TEN-T) programų indėlis įgyvendinant ES BJRS. Išnagrinėjus už minėtų finansinių priemonių ir programų administravimą atsakingų institucijų pateiktą informaciją nustatyta, kad iš esmės visos finansinės priemonės ir programos potencialiai

visa savo apimtimi prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo. Visgi įvertinant tarptautinio bendradarbiavimo svarbą ES BJRS kontekste ir atsižvelgiant į tai, kad 2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros ir žuvininkystės sektoriaus programos savo prigimtimi yra daugiau nacionalinės, o ETBT programoms, TEN-T ir TEN-E yra būdingas tarptautiškumo aspektas, pastarųjų programų indėlis įgyvendinant ES BJRS yra didesnis, nei pirmųjų dviejų. Atlikta analizė taip pat parodė, kad minėtų finansinių priemonių ir programų lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimas daugiausiai prisideda prie sausumos ir jūros transporto infrastruktūros plėtros, energetinio saugumo užtikrinimo, turizmo plėtros, verslumo ir kt.

Paminėtina, kad atsižvelgiant į tai, jog atlikta finansinių priemonių ir programų indėlio įgyvendinant ES BJRS analizė parodė, kad tam tikros finansinės priemonės ar programos, kaip TEN-T, TEN-E ir ETBT programos, iš esmės visa apimtimi prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo, o 2007–2013 m. Lietuvos kaimo plėtros ir žuvininkystės sektoriaus programų bei 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos atveju finansinį indėlį galima sužinoti iš priemonių įgyvendinimo statistikos, kuri yra nuolatos kaupiama (pavyzdžiui, iš kaimo plėtros priemonių administravimo informacinės sistemos (KPPAIS), ES struktūrinės paramos kompiuterinės informacinės valdymo ir priežiūros sistemos (SFMIS)), 2010 m. gruodžio 17 d. vykusiame Nacionalinės Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo priežiūros komisijos posėdyje buvo pritarta pasiūlymui nekurti papildomų stebėsenos instrumentų siekiant surinkti informaciją apie projektus, kurie prisideda prie ES BJRS tikslų įgyvendinimo, o naudotis esamomis stebėsenos sistemomis. Taip pat nuspręsta, kad stebint ES BJRS įgyvendinimo pažangą ir skirtingų finansinių priemonių indėlį įgyvendinant ES BJRS yra pakankamas priemonių lygmuo.

2.2 ES BJRS viešinimas

Siekiant didinti ES BJRS žinomumą visuomenėje ir jos sąsajas su ES struktūrine parama, ES struktūrinės paramos internetinėje svetainėje www.esparama.lt buvo sukurta atskira skiltis, skirta ES BJRS (http://www.esparama.lt/2007-2013/lt/viskas_apie_es_parama/bjrs). Šioje skiltyje pateikiama visa pagrindinė informacija, susijusi su ES BJRS (Strategijos tikslai, ištakos, finansiniai aspektai ir kt.), ES sanglaudos politikos vaidmuo ES BJRS kontekste, Lietuvos dalyvavimas įgyvendinant ES BJRS ir kt. Svetainėje taip pat pateikiami visi esminiai su ES BJRS įgyvendinimu susiję dokumentai, svarbiausieji renginiai, apibendrinta informacija apie potencialius ES BJRS finansavimo šaltinius pagal ES BJRS veiksmų plano prioritetines sritis ir kita aktuali informacija. Visa svetainėje pateikiama informacija yra reguliariai atnaujinama.

2.3 Renginiai, skirti ES BJRS

2010 m. Finansų ministerijos atstovai aktyviai dalyvavo įvairiuose nacionalinio ir regioninio lygmens renginiuose (seminaruose, darbiniuose susitikimuose, konferencijose ir kt.), skirtuose ES BJRS, skaitė juose pranešimus. Finansų ministerijos atstovai drauge su kitų institucijų atstovais nuolatos dalyvavo Nacionalinės Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo priežiūros komisijos, įsteigtos 2010 m. vasario 10 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 133 „Dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo ir koordinavimo

Lietuvoje“, veikloje.

2010 m. gegužės 31 d. Vilniuje Finansų ministerija drauge su Švedijos ekonominio ir regioninio augimo agentūra (Tillväxtverket) ir Švedijos tarptautinio bendradarbiavimo plėtros agentūra (SIDA) surengė tarptautinį susitikimą „ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimas“. Susitikime, kuriame buvo aptariami įvairūs ES BJRS finansavimo aspektai, dalyvavo atstovai iš Lietuvos, Latvijos, Švedijos, Suomijos ir Vokietijos, tiesiogiai dirbantys su Europos Sąjungos (toliau – ES) parama ir ES BJRS įgyvendinimu. Pažymėtina, kad šio susitikimo metu įkurtas neformalus *Baltijos jūros regiono strategijos finansavimo tinklas*, skirtas ES BJRS finansavimui, lankstesniam egzistuojančių ES fondų panaudojimui ES BJRS įgyvendinimui. Pastarasis tinklas, kuris glaudžiai siejasi su pirmuoju ES BJRS horizontaliuoju veiksmu – „Turimas lėšas ir politikos kryptis derinti su ES Baltijos jūros regiono strategijos prioritetais ir veiksmais“, siekia suburti visų Baltijos jūros regiono šalių koordinuojančių/vadovaujančių nacionalinių/regioninių veiksmų programų atstovus ir kitus veikėjus (pvz., Europos Komisiją ir kt.), kurie dalyvauja ES BJRS įgyvendinime.

3. ES BJRS 2014–2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIU

Kalbant apie ES BJRS naujajame (2014–2020 m.) programavimo laikotarpyje svarbu paminėti, kad 2010 m. liepą politiniame lygmenyje (Vyriausybė) priimtas sprendimas dėl ES finansinių priemonių ir programų suderinamumo su ES BJRS tikslais ir prioritetais naujame (2014–2020 m.) programavimo laikotarpyje. Šiuo atveju paminėtinas 2010 m. liepos 14 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolinis sprendimas, kuriame įvertinant tai, kad ES BJRS įgyvendinimas yra paremtas efektyvesniu egzistuojančių finansinių priemonių panaudojimu ir tai, kad dabartiniu programavimo laikotarpiu didžioji dalis lėšų jau yra paskirstyta, institucijoms, atsakingoms už atitinkamų ES finansinių priemonių administravimą, rengiant naujojo laikotarpio (2014–2020 m.) programavimo dokumentus pavesta užtikrinti jų glaudžią sąsają su ES BJRS tikslais ir jos veiksmų plane numatytais prioritetinėmis sritimis, numatyti ES BJRS skirtus projektų atrankos kriterijus visų programų lygiu ir suteikti prioritetą projektams, kurie prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo, jeigu projektas atitinka ir kitus projektams keliamus reikalavimus. Pastarosios nuostatos galioja ne tik ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamoms programoms, tačiau ir kitoms ES finansinėms priemonėms ir programoms, kaip pavyzdžiui, Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo, Kaimo plėtros ir žuvininkystės sektoriaus programoms, taip pat Transeuropinio energetikos tinklo (TEN-E) ir Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) programoms ir kt., kurios gali ženkliai prisidėti prie Strategijos įgyvendinimo.

4. SĖKMINGŲ PROJEKTŲ, TIESIOGIAI PRISIDEDANČIŲ PRIE ES BJRS, PAVYZDŽIAI

Siekianti iliustruoti, kad ES BJRS yra gyvybinga strategija ir jos įgyvendinimą geriausiai iliustruoja konkretūs projektai, Finansų ministerija numatė kasmet rinkti informaciją apie sėkmingiausiai ES struktūrinės paramos lėšomis įgyvendinamus projektus, kurie tiesiogiai prisideda prie ES BJRS įgyvendinimo. Žemiau pateikiama keletas sėkmės istorijų.

| | |
|-----------------------------|--|
| Veiksmų programa/fondas: | Ekonomikos augimo veiksmų programa/ERPF |
| Projekto pavadinimas: | Vandenilio energetikos technologijų centras |
| Projekto vykdytojas: | Lietuvos energetikos institutas |
| Projekto finansavimas: | Bendra projekto vertė: 2 151 871,77 EUR Projektui skirtas finansavimas: 2 151 871,77 EUR iš jo ES dalis: 1 829 091,00 EUR |
| Trumpas projekto aprašymas: | Vandenilio energetikos vystymas – vienas iš ilgalaikių strateginių ES prioritetų, sprendžiant ekologines bei energetines ES nepriklausomybės problemas. Artimojoje (5–10 m.) ES strategijoje vandenilio energetikos srityje akcentuojama būtinybė investuoti pirmiausia į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP) ir aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimą. Projektas siūlo integralų identifikuotos problemos sprendimo būdą – per atnaujintą tyrimų infrastruktūrą ir sukonzentruotą viename centre tyrimams būtiną įrangą sudaryti sąlygas plėtoti konkurencingus tyrimus bei sukurti sąlygas rengti aukščiausios kvalifikacijos specialistus taip patenkinant pagrindinius ūkio poreikius. Sukurtas centras savo galimybėmis nenusileis daugumai ES ir pasaulio laboratorijų, nes jame bus sukonzentruota nanokristalinių medžiagų sintezės, skirtų vandenilio gavybos, saugojimo ir kuro elementų technologijoms ir analizės įranga. |

| | |
|-----------------------------|---|
| Veiksmų programa/fondas: | Sanglaudos skatinimo veiksmų programa/SF |
| Projekto pavadinimas: | Termofikacinės elektrinės, naudojančios atsinaujinančius energijos išteklius, statyba Pasvalyje. |
| Projekto vykdytojas: | UAB „Kurana“ |
| Projekto finansavimas: | Bendra projekto vertė: 11 537 664,21 EUR Projektui skirtas finansavimas: 5 213 160,33 EUR iš jo ES dalis: 5 213 160,33 EUR |
| Trumpas projekto aprašymas: | Vis aktualesniam tampant atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui projekto įgyvendinimo metu pastatyta ne tik Lietuvoje, bet ir ES analogo neturinti ekologinė uždarojo ciklo bioetanolio ir biodujų gamykla. Taikant naujausias technologijas įrengta gamykla ypatinga tuo, kad vienoje technologinėje grandinėje suderinta bioetanolio ir biodujų gamyba. Projektu sprendžiamos energijos tiekimo ir didelių sąnaudų apsirūpinant energija problemos. Didelė dalis elektros, pagamintos projekto metu sukurtoje infrastruktūroje, bus tiekama į skirstomąjį elektros tinklą. Projektas prisideda prie Lietuvos Respublikos išipareigojimų ES atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijos gamybai srityje. |

| | |
|--------------------------|--|
| Veiksmų programa/fondas: | Sanglaudos skatinimo veiksmų programa/SF |
| Projekto pavadinimas: | Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovavimas ir plėtra Alytaus mieste |
| Projekto vykdytojas: | UAB „Dzūkijos vandenys“ |
| Projekto finansavimas: | Bendra projekto vertė: 14 412 606,55 EUR Projektui skirtas finansavimas: 13 087 339,07 EUR iš jo ES dalis: 11 709 724,43 EUR |

| | | |
|-----------------------|----------|---|
| Trumpas aprašymas: | projekto | Igyvendinant projektą siekiama padidinti centralizuoto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą Alytaus miesto aglomeracijoje. Šiuo metu Alytuje gyvena 68304 gyventojų, iš jų 88 proc. gyventojų yra prieinamos viešai tiekiamo geriamojo vandens, o 86 proc. – nuotekų tvarkymo paslaugos. Daugelis gyventojų neturi galimybės prisijungti prie viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų, vartoja vandenį, kuris neatitinka HN reikalavimų, neužtikrinamas tinkamas susidariusių nuotekų tvarkymas. Įgyvendinus projektą, kurio metu bus statomi vandentiekio ir nuotekų tinklai, bus suteikta galimybė 1687 Alytaus miesto ir 427 Miklusėnų gyvenvietės gyventojams prisijungti prie geriamojo vandens tiekimo sistemos, 1861 Alytaus miesto gyventojų ir 369 Miklusėnų gyvenvietės gyventojams prisijungti prie nuotekų tvarkymo sistemos. |
|-----------------------|----------|---|

| | |
|--------------------------|---|
| Veiksmų programa/fondas: | Ekonomikos augimo veiksmų programa/ERPF |
| Projekto pavadinimas: | 9 GHz dažnių juostos pločio optinio strobuojančio oscilografo prototipo kūrimas (OS9G) |
| Projekto vykdytojas: | UAB „Eltesta“ |
| Projekto finansavimas: | Bendra projekto vertė: 114 264,08 EUR Projektui skirtas finansavimas: 54 606,70 EUR iš jo ES dalis: 54 606,70 EUR |
| Trumpas aprašymas: | projekto |
| | Sparčiai besivystančios kompiuterinės technikos ir telekomunikacijų technologijos reikalauja vis didesnių duomenų perdavimo srautų. Pastaruoju metu telekomunikacijų pramonė įvedė kelis optinių įrenginių standartus su Gb eilės duomenų perdavimo srautu. Nauji standartai ir tobulėjančios technologijos neatsiejamai skatina plėčiamąsias sistemų rinkos augimą, kuris yra glaudžiai susijęs su plėčiamąsias oscilografų – pagrindinių prietaisų, naudojamų Gb sistemų charakteristikų matavimui – vis aukštesnių techninių charakteristikų poreikio didėjimu. Įgyvendinant projektą UAB „Eltesta“, pasaulyje pripažinta oscilografų gamintoja, siekta pagaminti inovatyvų 9 GHz dažnių juostos pločio optinio stroboskopinio oscilografo, turinčio mažus matmenis, prototipą. Inovacinės prigimties produkto pagaminimas prisidės prie įmonės tarptautinio konkurencingumo didinimo. |

| | |
|--------------------------|--|
| Veiksmų programa/fondas: | Ekonomikos augimo veiksmų programa/SF |
| Projekto pavadinimas: | Tarptautinio Kauno oro uosto keleivių terminalo išplėtimas – pritaikymas Šengeno reikalavimams |
| Projekto vykdytojas: | Valstybės įmonė „Kauno aerouostas“ |
| Projekto finansavimas: | Bendra projekto vertė: 15 643 817,65 EUR Projektui skirtas finansavimas: 13 440 388,55 EUR iš jo ES dalis: 11 424 330,27 EUR |
| Trumpas aprašymas: | projekto |
| | Projekto įgyvendinimu siekiama prisidėti prie oro uostų ir oro eismo paslaugų infrastruktūros tobulinimo, integruojantis į transeuropinių transporto tinklų sistemą. Šio tikslo pasiekimas padėtų optimizuoti Kauno oro uosto infrastruktūrą, padidinti pralaidumą aptarnaujant keleivius bei pilnai įgyvendinti Šengeno reikalavimus, dėl išorės ir vidaus sienų keleivių srautų atskyrimo. Įgyvendinant šį projektą Kauno oro uoste greta senojo keleivių terminalo pastatytas naujas Šengeno erdvės reikalavimus atitinkantis modernus keleivių terminalas, kuriame per metus galima aptarnauti 800 tūkstančių keleivių. Terminale įdiegtos pažangios keleivių ir bagažo aptarnavimo technologijos, veikia moderni pasienio kontrolės ir aviacinio saugumo patikros įranga. |